

je seveda posebno vprašanje. Posebno vprašanje je tudi, koliko je pojem tradicije eksplikativen za vse družbe v tistem delu zgodovine, v katerem so se oblikovali narodi in jezikovne skupnosti.

Če je industrijska družba že ob svojem nastanku razdrla ali vsaj premestila mnoge »tradicionalne« ustanove, oblike človeškega sožitja ipd., pa je mogoče pritrditi vsaj temu, da so temeljne oblike sožitja, kot je zlasti družina, bile razumljene kot posredovane s tradicijo, za kar je praktično v vseh kulturah jamčila taka tradicionalna ustanova, kot je cerkev. Dejstvo, da se »tradicija« pravzaprav postopno ali tudi hitreje spreminja in tudi sproti konstruirati, so najprej ugotovili že razsvetlenci in s tem nakazali pot v meščansko družbo ter v sekularizacijo in individualizacijo. Toda razsvetlenski intervenciji navkljub je tradicija delovala tako, da so vzorci in rituali, v katerih so se reproducirale družbene vezi, opredeljevali življenje večine članov družbe. Tako razumljena tradicija »inkorporira oblastna razmerja in teži k njihovi naturalizaciji«. ⁷ Konec take družbe pa je po Giddensu

»vendar tudi začetek, izvirno novi družbeni univerzum delovanja in izkušnje. Kakšen tip družbenega reda ali kakšen red lahko postane? Kot sem že dejal, ne gre razumeti globalno družbo v pomenu svetovne družbe, ampak v pomenu 'nedoločene prostora'. To je družbeni red, kjer je družbene vezi prej treba *narediti*, kot pa podedovati iz preteklosti. Na osebni ravni in na več kolektivnih ravneh je to težko in naporno podjetje, ampak hkrati tisto, ki obljublja velika povračila. (Ta red) je razsrediščen glede na *avtoritete*, je pa ponovno osrediščen glede na priložnosti in dileme, ker je usmerjen na nove oblike vzajemne odvisnosti.« ⁸

Iz tega navedka je razvidno, da sociologija družbe tveganja z vsemi svojimi konceptualnimi inovacijami vendarle prinaša tudi obrat v pozitivno smer, ali drugače: odpira vsaj možnosti zamišljanja novih alternativ; gotovo pri tem lahko mislimo tudi na alternative, ki izvirajo iz tradicije gibanj za socialno in kulturno družbeno emancipacijo. Beck in Giddens nas torej iz svojega razumevanja o refleksivni konstituciji post-tradicionalne družbe, razumevanja, v luči katerega se pokaže nekaj, čemur bi lahko rekli samoproizvodnja družbe, usmerjata k iskanju in izumljanju (invenciji) novih družbenih vezi, pri tem pa ni dvoma, da je ta konsekvence kompatibilna s politiko leve. Investicija družboslovnega znanja v politične projekte je seveda prav tako tvegana, kot so bili vsi tovrstni podvigi doslej v zgodovini, s polomom socialistične revolucije vred. Vendar pa se zdi, da tip družbe, ki

⁷ Anthony Giddens, *In Defence of Sociology*, Cornwall 1996, 61.

⁸ N. d., 63.